

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№5 (90) травень 2012 р.

На місці, де колись було село Красний Сад Горохівського деканату, відкрили пам'ятник українцям, які загинули під час польсько-українського проти-стояння в 1943 році. Митрополит Луцький і Волинський Михаїл 18 квітня відслужив заупокійну літію по загиблих та здійснив освячення монумента. Із ним співслужили декан протоієрей Андрій Сидор та інше духовенство. До молитви долучилися представники інших конфесій, голова облдержадміністрації Борис Клімчук, громадськість. У промові владика закликав усіх до християнської любові, щоб надалі не зростала кількість подібних скорботних дат. Пам'ятник установлено на місці, де 19 квітня 1943 року (у Пасхальні дні) загинуло 104 мешканці села. Нині їх прізвища викарбувано на монументі. Всього на той час у Красному Саду налічувалося 26 дворів. Там проживало 116 мешканців, у тому числі діти й старі. Нині ж у цій місцевості, що тепер належить до села Михлин, є лише кілька обійсть, а від колишньої забудови залишилися мурована господарська споруда, стара криниця та напівзруйнована дерев'яна хата. Ініціатори встановлення пам'ятника – журналіст газети «Волинь нова» Петро Боярчук та власний кореспондент «Голосу України» Микола Якименко, які писали про ті трагічні події ще з початку 90-х років. *Світлина з архіву протоієрея Андрія Сидора*

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 48 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередач, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

У Луцькому міському деканаті

Митрополит Михаїл звернувся до міського голови Миколи Романюка з проханням не називати двох вулиць обласного центру на честь греко-католицьких діячів – Андрея (Шептицького) та Йосафата (Кунцевича). У листі від 19 березня зазначено, що «ці особи не мають прямого відношення до нашого міста», вони не були православними, а другий навіть боровся з Православ'ям, насаджуючи унію насильницькими діями. У додатку до листа міститься докладна історична довідка, яка підтверджує недоцільність такого перейменування вулиць.

У Володимирських деканатах

20 березня духовенство міського та районного благочинь здійснило паломництво до чоловічого монастиря Воздвиження хреста Господнього, що біля с. Манява на Прикарпатті. Там вони відслужили акафіст Божій Матері перед Манявською іконою та приклалися до цього образу. Як зазначено на сайті Cerkva.info, напередодні Великого посту ця святиня замироточила вдруге. Уперше чудо сталося в 2008-му й було певним застереженням, адже того року була велика повінь, від якої постраждав і монастир. Священики радять не розгадувати, чому плаче ікона, а більше молитися. Щодня перед образом ченці служать молебень. У Богородиці просять захисту від повеней, землетрусів та інших катастроф. Кілька століть тому наставнику обителі явилася Матір Божа, яка назвала Себе Ігуменею Манявською. Її образ намалював невідомий іконописець.

27 березня вихованці недільної школи собору Різдва Христового, що у Володимирі, здійснюють паломництво до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері, уперше взяли безпосередню участь у відправі молебню Пресвятій Богородиці. Спеціально до прощі під керівництвом викладача церковного співу Лариси Лучинець діти вивчили це богослужіння, щоб принести свої щирі молитви й піснеспіви на похвалу Діви Марії. Молебень відправили директор недільної школи протоієрей Ігор Бігун і настоятель парафії Святої Трійці в с. Тростянець Ківерецького деканату священник Сергій Ледвовк.

9 квітня помічник районного декана протоієрей Микола Гінайло взяв участь в урочистостях, які відбулись у місцевому військовому комісаріаті з нагоди весняного призову юнаків до Збройних сил України. Вітаючи майбутніх захисників Вітчизни, о. Микола поблагословив та окропив усіх присутніх освяченою водою й побажав мирного неба, сонячних днів, Божої ласки та відданого служіння своїй державі. Наостанок подарував кожному призовникові образок Пресвятої Богородиці, привезений зі Святої Землі.

У консисторії

6 квітня інспектор з питань місійної діяльності протоієрей Юрій Близнюк побував на відкритті 16-ї виставки-конкурсу «Писанковий дивосвіт» у Луцькій художній школі. В урочистостях взяли участь представники влади й громадськості. Вітаючи гостей та учасників виставки, священник побажав насади у відродженні українського писанкарства. Цьогоріч на конкурс було представлено 745 писанок 215 юних майстрів.

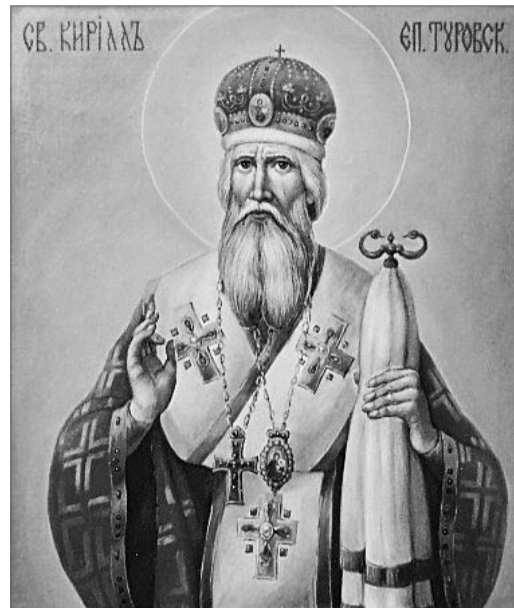
26–28 квітня видавничий відділ нашої епархії «Ключі» брав участь у книжковому фестивалі «Джура-фест-2012», що відбувся у Тернополі в Українському домі «Перемога». Презентуючи наші видання серед понад 40 видавництв, керівник «Ключів» Дмитро Головенко був приємно здивований усе більшою зацікавленістю духовною літературою – як серед читачів, так і колег-видавців. Зокрема, продукція нашого видавничого відділу тепер успішно реалізовується книгарнями Тернополя, Львова, Ужгорода. Крім того, Д. Головенко взяв участь у ряді заходів, передбачених програмою фестивалю: круглих столах «Чи відповідає сучасна українська література на питання, які хвилюють суспільство?», «Література й політика» тощо.

— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

11 ТРАВНЯ –
СВЯТИТЕЛЯ КИРИЛА,
ЄПІСКОПА ТУРОВСЬКОГО

Цей угодник Божий народився в 30-х роках XII століття у місті Турові на річці Прип'яті (нині Республіка Білорусь).

Син заможних батьків, він проте не любив багатства. Отримав хороше домашнє ви-

ховання, пізніше осягав вищі науки і мистецтва від грецьких учителів. Майстерно володів церковнослов'янською мовою, глибоко знав візантійську культуру, особливо поезію і красномовство.

У зрілому віці відмовився від спадку і прийняв постриг у Турівському Борисо-Глібському монастирі. Він багато трудився в пості та молитві й навчав ченців повного послушя ігуменіві.

Через деякий час брат Кирило обрав особливий вид подвигу – безперервну молитву на «стовпі» (відкритому піднесеному майданчику, вежі тощо).

За святість життя і високу освіченість він був обраний єпископом Турівським. Служіння єпископа тяжке і своєрідне: це, фактично, чернець поза монастирем, часто об'єкт політики. Проте світські принади були не до вподоби священнослужителю. Недарма ж він свого часу відмовився від солідного батьківського майна. Через любов до самотності владика згодом залишив кафедру і повністю присвятив себе писанню духовних творів. Повчання святителя Кирила поміщались в збірниках поряд зі стародавні-

ми святоотецькими творіннями.

Від сучасників він отримав іменування руського Златоуста. Сам святитель про себе смиренно говорив: «Я не жнець, а збираю колосся; я не митець у книжкових справах». Завжди, однак, усвідомлював висоту святительського служіння, на яке поставив його Господь: «Якщо б говорив я від себе, ви робили б добре, не приходячи до храму. Але я ось благовіщу вам Слово Господа, читаю вам грамоту Христову... Я роздаю слова Божі, кращі від золота і дорогоцінного каміння, солодші від меду і стільника, і ви втрачаєте їх, не приходячи до церкви. А вас, що приходите, хвалю і благословляю».

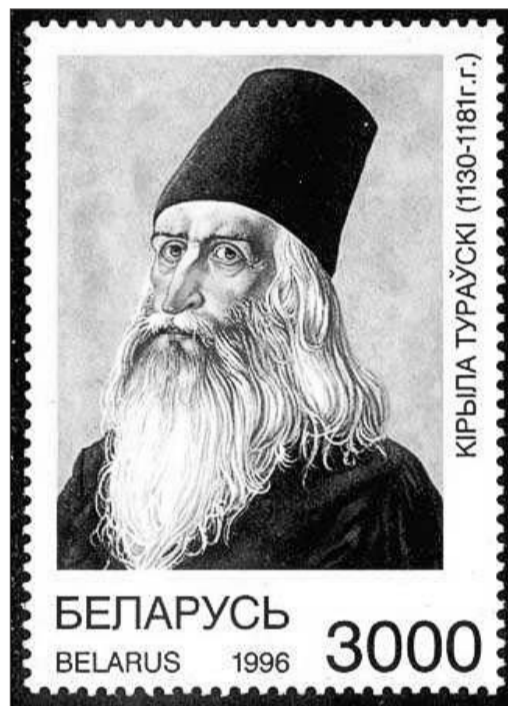
Св. Кирило Туровський – автор урочистих «Слів», молитов, канонів (збереглося близько 70 творів).

За однією з версій, це він написав «Слово о полку Ігоревім».

Помер святитель Кирило 28 квітня близько 1181 року.

Йому поставлено пам'ятники у містах Турові, Мінську та Гомелі. 1996 року у світ вийшла поштова марка із зображенням святого, ім'я Кирила Туровського носить Мінська духовна академія.

Віталій КЛИМЧУК

Розділяючи радість

8 квітня вікарій епархії єпископ Володимир-Волинський Матфей взяв участь в урочистій пасхальній Літургії у римсько-католицькому кафедральному соборі Святих апостолів Петра і Павла, що в Луцьку. Вітаючи ординарія дієцезії єпископа Маркіяна Трофим'яка та всіх учасників Богослужіння, владика побажав миру в серцях, адже першими словами Господа Ісуса Христа після Його воскресіння були «Мир вам!». А 16 квітня вікарій епархії привітав цього ієрарха РКЦ з 65-річчям, передавши йому в дарунок часточку мощей великомучениці Варвари.

У Горохівському деканаті

Щодо значення снів у Церкві є певні пояснення. Наприклад, якщо сни спонукають нас до добра й утримують від зла, то їх слід вважати перстом Божим, що вказує нам на Небо і застерігає від пекла. «Коли побачиш уві сні образ хреста, – вчить преподобний Варсануфій, – знай, що цей сон правдивий і від Бога, але постарайся від святих отримати тлумачення його значення і не вір своєму помислові». Якщо ж ви не впевнені, що сон походить від Бога, особливо якщо стоїть чогось неважливого, тоді немає потреби звертати увагу на нього і влаштовувати вслід за ним свої дії. Будьте обережні, щоб, звертаючи увагу на сон, не зробитися забобонними і не підпасти небезпеці згрішити. Якщо сон спокушає людину на гріх, то він є наслідком нашої зіпсованої уяви, фантазії, походить від диявола.

Як повідомив інформаційній службі епархії декан протоієрей Андрій Сидор, з 13-го на 14 січня, напередодні дня пам'яті святителя Василя Великого, місцевому жителю Василю Ріполовському був сон, у якому говорилося: він повинен пожертвувати на храм Вознесіння Господнього, що в Горохові, образ. Коли уві сні подумав придбати ікону Пресвятої Трійці, то почув голос: «Святитель Василю дивиться на тебе». Це саме той випадок, коли, на думку о. Андрія, можна вважати, що сон – від Бога. Тож 8 квітня, на свято Входу Господнього в Єрусалим, у Вознесенському храмі клірик парафії священник Валерій Братунь освятив образ св. Василя, якого пожертвував В. Ріполовський.

На Страсному тижні у навчально-виховному комплексі «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – гімназія» м. Горохова провели уроки духовності. 9 квітня на запрошення директора Володимира Зінчука протоієрей Андрій Сидор в актовій залі розповів старшокласникам і вчителям про значення Страсної седмиці, а також про своє паломництво на Святу Землю в березні. Учасники заходу передивилися відео та світлини з цієї поїздки. Насамкінець о. Андрій передав навчальному закладу свічі, запалені біля Гробу Господнього, і книгу про святі міста Єрусалима.

У Нововолинському деканаті

11 квітня, у Велику середу, відбулася зустріч духовенства благочиння та представників інших релігійних організацій із міським головою Віктором Сапожніковим. Виступаючи, декан протоієрей Степан Фультмес відзначив важливість спілкування Церкви і влади, а також толерантне ставлення керівництва міста до проблем релігійних організацій. Саме співпраця, підкреслив священник, створює гармонію між владою і релігійними громадами. А свідченням цього є духовний мир, який панує між людьми, адже у серцях кожного має бути любов до ближнього. У ході зустрічі міський голова привітав присутніх з наступаючим Великоднем та подякував представникам духовенства за міжконфесійну злагоду між усіма релігійними громадами, за їхній вагомий внесок у відродження духовності.

У капеланській службі

12 квітня в Луцькому замку відбулись урочистості з нагоди 100-ліття першої пластової присяги в Україні. Розпочався захід із молебню, який відслужив віце-канцлер і старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний. Священник також освятив

Закінчення на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ВИГНАННЯ ЗЛОГО ДУХА

Запитання

Чи є нині священики, які спеціалізуються на вигнанні злого духа з одержимих?

Відповідає кандидат богословських наук Василь Лозовицький

Вигнання злих духів за допомогою молитов та певних дій називається екзорцизмом, або «вичиткою». У давній Церкві існувала особлива категорія служителів, які іменувалися екзорцистами. Їх обов'язок полягав у читанні особливих молитов над одержимими злим духом – біснунатими і подібними духовнохворими. Дар заклинання бісів першопочатково визнавався за всіма істинно віруючими, потім – за багатьма і, нарешті, лише за окремими. Зловживання, що проникали в цю сферу, примусили Церкву взяти її під щільну опіку. Близько середини III ст. заклинателі утворюють особливі колегії, підлеглі єпископам. Заклинателів ставлять в один ряд із пресвітерами. Однак уже в IV ст. інститут заклинателів почав занепадати. Тепер такої особливої посади в Церкві не існує. Нині лише деякі служителі різних конфесій Християнства, а також в Ісламі та Юдаїзмі, провадять подібну практику.

Подвижники древньої Церкви, наділені подвигом і святістю, користувалися власними послідуваннями при вигнанні бісів або взагалі діяли так, як їм підказувала благодать Божа. «Ніяких заклинань молитов не треба: вони прочитані над кожним з вас при Хрещенні, – пише святий Ігнатій (Брянчанінов) про один з випадків одержимості людини. – Треба вдатися до волі Божої!...».

У «Києво-Печерському патерику» є всього декілька згадок про вигнання злих духів насельниками лаври. Істинні подвижники, котрі мали такий надзвичайний дар, отримували його після багатьох років, а частіше десятиліть, проведених у молитовних трудах під керівництвом досвідчених духовних наставників. Ці подвижники віри являли собою зразок найбільшого смирення, уникаючи суєтної мирської слави, ховаючись від людського погляду. А ось пустоцвіт завжди прагне потрапити на очі...

Далеко не усі святі бралися за вигнання бісів, а нині часто зустрічаєш «екзорцистів», які беруться за це без будь-якого благословення церковноначалія. Люди, які цим займаються, – у кращому разі трішки заблукалі, можливо, трішки нездорові, а в гіршому – це просто шарлатани, які заробляють на цьому гроші.

Екзорцизм як боротьба зі злими духами абсолютно реальний, але недосвідчене захоплення цією практикою, причому таке, що не має благодатно-захисного благословення і проводиться на свій страх і ризик, надзвичайно небезпечно! Професор Московської духовної академії А. Осипов пише: «Займаються ним (екзорцизмом) окремі священики, що не мають на те, як правило, благословення єпископа, без якого, як відомо, ієрей в принципі не має права здійснювати жодної священної. Посилання сучасних заклиначів на благословення духівника є відвертим самовиправданням, оскільки без благословення єпископа будь-яка священнодія, і тим більше відчитування (як справа виняткова, що не є серед звичайних обов'язків священика), пе-

ретворюється на діяння антиканонічне і гріховне, згубно діюче і на заклинача, і на хворого. Лаодикійський собор (364 р.) ухвалив: «Не поставлені єпископами не повинні заклинати ні в церквах, ні в домах» (прав. 26)». Це красномовно свідчить як про те, наскільки нецерковний характер має нова практика, так і про духовний стан тих, котрі відчитують. Преподобний Іоан-Кассіан Римлянин дуже ясно говорить про останніх: «А хто бажає керувати нечистими духами, або чудесно подавати здоров'я болящим, або виявляти перед народом яке-небудь з чудових знамень, той хоча закликає ім'я Христове, буває чужий Христу, оскільки, захоплений гордістю, не наслідує Учителя смирення... Саме тому отці наші ніколи не називали тих ченців добрими і вільними від зарази марнославства, які хотіли слави заклинача».

Тільки той, хто досяг безпристрасності, здатний без шкоди для хворих і для себе вступити у відкриту боротьбу з духами п'їтьми. Проте таких і в давнину були одиниці, а тепер і поготів.

Люди просто не уявляють, якому ризику піддають своїх близьких і самих себе, приходючи на публічну «вичитку». Господь забороняв говорити біснунатим, а святі отці категорично забороняли слухати їх і входити в будь-який контакт зі злочинними духами. А тепер, коли для екзорцизму збирається безліч людей, біси отримують великі можливості «проповідувати» і заражати їх духом лукавства, гордині, плотських пристрастей тощо. Їх «проповідь» широко розповсюджується засобами масової інформації, в яких цитуються лжесвідчення цих духів. При

цьому біси нерідко вдають страх перед «старцями», які їх виганяють, публічно називають їх «святими, сильними, Божими слугами», чим вводять в оману і самих «старців», і простодушних віруючих.

Результати бісівської брехні, як завжди, плачевні. У преп. Іоана-Кассіана Римлянина є серйозне попередження: «Часом біси творять ди-

ва, щоб підвести в гордовитості людину, яка вірить, що має чудесний дар, аби підготувати її до ще більшого падіння».

Для лікування духовних недуг є традиційні церковні ліки – святі таїнства Покаяння і Причасття, супроводжувані молитвою і постом. Для екзорцизму слід звертатися до подвижників віри, яких належить шукати не по оголошеннях у газетах і рекламному розголосу, а в монастирських келіях, подалі від цього світу з його спокусами.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; pres-sluzhba@ukr.net

ТОЧКА ЗОРУ

ЦИВІЛІЗАЦІЯ ПО-ХРИСТІЯНСЬКИ?

1928 року в Парижі було опубліковано статтю філософа Н. Бердяєва «О достоїнстві Християнства і недостойнстві християн». У цій публікації він стверджує, що «найбільшим запереченням Християнства є самі християни». Сьогодні, як і тоді, часто можна чути докори на адресу православних священнослужителів, мирян і Церкви загалом. Про неї судять за вчинками самих християн, причому частіше за все номінальних, «теплохолодних», як казав апостол Павло.

У древності про Християнство судили перш за все за його вічною істиною, за його вченням, зважали на святість життя перших подвижників, мучеництво, ревність у вірі. Наша ж епоха – час, коли в центрі всього поставлено, на жаль, не Бога, а людину. Усе навколо заповнено людським, світським, скороминущим; земним та тимчасовим, а не вічним; грішним, а не праведним; тим, що можна досягнути тут і зараз, а не очікувати майбутньої винагороди в Царстві не земного князя, а Царя Небесного. Гріховні вчинки християн, їх спотворення віри, насилля, неправда більш цікавлять сучасників, ніж саме Християнство. Це привертає увагу більше, ніж велика Христова істина. Погані християни зачепили собою саме Християнство.

Але чи винна віра Христова, Православна Церква, яка є містичним Тілом Христовим, що його правду частина християн не втілює у життя? Чи можна докоряти Церкві, навіть якщо частина тих, хто закликає, веде, проповіді в Церкві, не показує в житті належного прикладу? Врешті, чи є істинним критерієм для оцінки, в тому числі про Церкву, те, що ми бачимо, помічаємо, те, що лежить на поверхні? Звичайно, ні, бо це не відображає повноти Християнства.

Внутрішнє, духовне життя Церкви, святість – непомітна для людського ока, про неї важко розповісти, привернути увагу. Ми помічаємо людей публічних, відомих, оцінюємо їх вчинки. В епоху мас-медіа та шоу-бізнесу в інформаційному просторі головне – скандал, висвітлення чийось вад: нетверезий міністр, убивця-міліціонер, чиновник-корупціонер тощо. Тому самі християни винні в тому, що є «найбільшим запереченням Християнства».

У наші часи щораз важче натрапити на пропаганду чи бодай заклик дотримуватися духовних цінностей. Кредо сучасного покоління – успіх, зазвичай успіх будь-якою ціною. Головний засіб звернення до суспільства – це реклама та піар,

знову ж таки здебільшого не найкращого гатунку та без будь-яких моральних засторог.

Епоха науково-технічного прогресу стала епохою регресу духовного. Сучасна людина легко потрапляє у залежність від благ цивілізації, із задоволенням і навіть бездумно використовує нові технології, при цьому часто декларуючи свою релігійність та належність до Церкви. Наслідком цього буває духовне, внутрішнє роздвоєння. Адже розпушта людська корениться в роздвоєності волі – одночасному бажанні й ненавмани досягти Абсолютного Блага, Бога. «Бо за внутрішньою людиною знаходжу насолоду в законі Божому; але в членах моїх бачу інший закон, що протиборствує законові розуму мого і бере мене в полон закону гріховного, який перебуває в членах моїх» (Рим. 7:22–23). Більшість людей не хочуть творити зло, але не можуть не творити його, бо починається воно з прагнення тимчасового добра та щастя. «Добра, якого хочу, не роблю, а зло, якого не хочу, роблю» (Рим. 7:19). Чому ж і через 2000 років так стається з нами, тими, хто «покликані... до єднання з Сином Його Ісусом Христом, Господом нашим» (1 Кор. 1:9)?

Християни стали заручниками цивілізаційних процесів, ними ж створених. Проповідуючи свободу – стали залежними від гріха, закликаючи до рівності прав – отримали нехтування основними моральними цінностями, прагнучи задоволення всіх життєвих потреб – прийшли до психології споживання, вибудовуючи демократію – отримали глобалізацію всіх процесів на земній кулі, так що національну ідентичність нині сприймають як анахронізм, а демографічний спад став нормою.

Ще 1931 року видатний богослов, лауреат Нобелівської премії А. Швейцер говорив, що він «народився в період духовного занепаду людства». Ознаки цього вбачав у нехтуванні думкою та мисленням. «Організовані державні, соціальні та релігійні об'єднання нашого часу намагаються змусити індивіда не будувати свої переконання на власному мисленні, а приєднуватися до тих, які вони для нього сформували. Людина, що виходить з власних міркувань, є для них чимось незручним та тривожним».

Відсутність мислення призводить до відсутності духовної свободи. Вважаючи себе вільною та здатною самостійно робити вибір, людина залишається залежною, часто цього не помічаючи. Ілюзія свободи – це коли хтось зробив вибір за тебе, але ти вважаєш, що рішення прийняв

саме ти і ніхто інший. Згадайте рекламні гасла: «Це твій вибір!!!», «Ти вибираєш, ми вибираємо!», «Твоє життя – твій вибір!», «Світ твоєї свободи!... Я був би неправий у цьому твердженні, якби товари чи навіть політики, яких отак рекламують, не мали попиту. Але слово «вибір» активно використовується в піар-та рекламних кампаніях саме з цієї причини, що створює ілюзію самостійного вибору. Хоча свободою, насамперед вибору, тут і не пахне.

Але це суто світський погляд. У духовному розумінні людина має вибір: йти праведним шляхом чи гріховним. Свобода? Свобода. Адже Бог

людини справжнє світло Христової істини. Адже є велика небезпека, що ті, хто нині шукають Бога і Церкву, хочуть бачити їх такими, як їм хочеться, де гріх не назветь гріхом, а толерантно благословлять його, де не потрібний духовний подвиг, самовдосконалення, а достатньо раз на тиждень віддатись груповій ейфорії та заспівати гарних пісень під електрогітару. Таке собі «гламурне християнство». Намагаючись стати частиною європейської спільноти, ми в жодному разі не повинні запліщувати очі на сумний досвід тих релігійних деномінацій, які, хоч і називають себе християнськими, стали насправді світськи-

ні до чого не змушує людину. Вона сама визначає свою долю. Але шлях той обов'язково закінчиться: милістю Божою чи диявольськими сітями. І тут гарантія: праведник потрапить у Царство Небесне, грішник – у муки вічні. От і свобода з гарантією. А інакше і бути не може, бо вона заперечує існування Бога, існування справедливості. Якби не було б такої гарантії, то чи був би світ? Тоді б кожен знав, що є вседозволеність без покари. Чи потрібна така свобода?

Сучасній Церкві та християнам нелегко встояти під натиском сучасного ліберального права, вседозволяючої толерантності та норм поведінки без морального стриму. Ще важче донести до

ми, обмирщилися, залишивши обрядові деталі й відкинувши фундаментальні, традиційні основи християнського вчення. Це має бути пересторогою. Нам слід широко відкрити очі на світ. Відділити полу від зерна. Бо через мислення, самосвідомлення людина покликана стати не рабом гріха, а служителем праведності.

Протоієрей Віктор ПУШКО,
настоятель парафії Різдва Йоана Хрестителя
в с. Лище Луцького районного деканату,
викладач Волинської православної
богословської академії
Світлина Олександра БІЛЬЧУКА

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

прапор 9-го куреня ім. Василя Стуса. Разом із юнню молилися представники влади й громадськості. Звертаючись до присутніх, о. Олександр зазначив, що традиції «Пласти», які передавалися з покоління до покоління, – це моральні цінності й чесноти. У першу чергу – це християнські чесноти, наголосив душпастир: любов і повага до ближніх, до Церкви, а також до своєї держави.

Дорогою Спасителя

13 квітня, у Велику п'ятницю, в Луцьку, як і щороку, відбувся загальноміський Страсний хресний хід – богослужіння з 12-ма зупинками (стояннями), що відображають останні події в земному житті Христа. Процесія пройшла від Хрестовоздвиженського храму вулицею Лесі Українки до кафедрального собору Святої Трійці. Ходу очолював митрополит Луцький і Волинський Михайл. Він, символічно повторюючи страждальну дорогу Божого Сина, ніс великого хреста, час від часу передаючи його мирянам. Дорогою працівники навколишніх установ і закладів виходили до владики під благословіння, а священники окроплюли офіси освяченою водою. Із високопреосвященим співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Ігор Швець, декан собору протоієрей Микола Нецькар, луцьке духовенство. Також у шесті взяли участь ченці й черниці місцевих монастирів, викладачі й вихованці академії. Цьогоріч у Страсному хресному ході було більше мирян, аніж торік.

На свято свят

15 квітня, на торжество Воскресіння Христового, митрополит Михайл очолював пасхальне Богослужіння у Свято-Троїцькому кафедральному соборі обласного центру. Із владикою співслужили о. Микола Нецькар та інші духовні члени. Радість свята розділили ординарій Луцької дієцезії Римсько-Католицької Церкви єпископ Маркіян Трофим'як і міський голова Микола Романюк. Волинське державне телебачення вело пряму трансляцію відправи з повтором увечері.

Перед Літургією наш архієрей запалив свічки від лампадки із благодатним вогнем, привезеним добродійниками з Єрусалима, після чого кожен міг отримати священний племін на свої гнотики.

16 квітня високопреосвященим очолював святкову Службу Божу в соборі Різдва Христового, що у Володимирі. З ним співслужили декан протоієрей Юрій Пилипець і місцеве духовенство. До спільної молитви долучились намісниця однойменного монастиря ігумена Марія (Ігнатенко), представники влади.

Цього ж дня на запрошення луцького міського голови Миколи Романюка декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар взяв участь у фольклорно-етнографічному дійстві «Великодні пасхалія», що відбулося в Луцьку. Душпастир побажав усім радості у ці дні, адже Господь воскрес заради нашого спасіння. Глядачів привітав піснеспівами архієрейський хор «Оранта».

У Луцькому районному деканаті

15 квітня вихованці недільної школи парафії Успіння Пресвятої Богородиці с. Гаразда вперше виступили під час нічного пасхального Богослужіння. У переповненому храмі зворушливо звучали дитячі голоси під керівництвом матінки Ольги Мовчанюк. Вони декламували вірші на воскресню тематику, виконали великодні пісні. Настоятель священник Андрій Мовчанюк подякував дітям та всім вірянам за молитви й піснеспіви, наголосивши, що Воскресіння Христове – найвеличніше свято, основа нашої віри.

На запрошення консула

20 квітня митрополит Луцький і Волинський Михайл на запрошення генерального консула Республіки Польща в Луцьку Марєка Мартінека та фірми «VFS Global» взяв участь у відкритті нового пункту прийому візових анкет до Польщі (вул. Рівненська, 26). Офіційне відкриття відбулося за участю представників обласної й міської влади.

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Георгій Переможець із житієм». 1630 р., с. Бобли Турійського деканату. Матеріали і техніка: дерево, левкас, темпера. Зберігається в Музеї волинської ікони.

Одним із найбільш відомих святих у християнському світі є великомученик Георгій (Юрій). Як переможець у духовній брані він названий Переможем (Побідоносцем). За житієм, Георгій народився у Каппадокії, в родині перського воїна Геронтія. Матір виховала сина у християнському дусі. Молодий Георгій служив у римському війську, а коли почалися гоніння на християн, роздав своє майно злидарям та добровільно з'явився до імператора Діоклетіана. Він засудив ідолопоклонство, яке панувало в державі. Після жорстоких катувань Георгій був страчений, а тіло його перенесено слугою для поховання у Лідду.

З утвердженням шанування святого поширювалися сказання про його чудеса. Одним із найближчих відомих було «чудо про змія», яке слід розуміти інакше. В озері неподалік міста Лассії поселився дракон, який пожирив людей і овець. Усі спроби його знищити закінчувалися загибеллю сміливців. Правитель міста, жителі якого були язичниками, вирішив приносити в жертву чудовиську юнака чи дівчину. Коли жереб випав на доньку правителя, то дівчину, одягнувши в багрянцю і прикрасивши як наречену, відвели до озера. У цей час Георгій, повертаючись із битви, зустрічає дівчину і дізнається про її нещастя. Звернувшись до Господа про підкорення лютого звіра, отримує благословення та перемагає його. Вдячні городяни були охрещені воїном і згодом побудували на його честь храм, а царівна залишилась у ньому прислужувати.

Тема «Чудо Георгія про змія», оспівана в духовних віршах і розвинута у богословській літературі, стала символом перемоги Християнства над язичництвом. З часом вона стала улюбленою темою українського іконопису, пов'язана як з народною уявою про святих, що перемага-

ють сили зла, так і з героїчними подіями козаччини XVI–XVIII століть.

Одним із яскравих взірців втілення теми у волинському малярстві є ця ікона. Митець створив монументальний образ святого як вершника на білому коні. Його постава підкреслює героїчний і тріумфальний характер образу. Вершник не скаче і навіть не рухається, кінь завмер у фіксованій позі, рух передано лише зображенням об'ємних банок червоного плаща, який розвівається за спиною. Колір цей глибоко символічний: це колір праведної крові мученика і перемоги над смертю; чорний позем – символ зла й аду, білий кінь знаменує чистоту і святість.

Георгій чітко виділяється на золотому різьбленому тлі. Він зображений в обладунку візантійського воїна, довгі штани заправлено у високі м'які чоботи, коротка туніка перев'язана широкою стрічкою, на чоботах довгі шпори. Перед високими мурами міста – постать царівни.

Центр ікони оточений вісьмома клеймами, у яких маляр розповідає про життя і страсті Георгія (такий тип ікон називається *образом із житієм*). Життєвий цикл починається сценою народження святого; продовжується темою навчання; угодник зображений у темниці, перед якою стоїть архангел та благословляє його. Четверте клеймо – Георгій перед двома імператорами: Діоклетіаном та Максиміаном. В останніх чотирьох клеймах автор відповідними сценами акцентує увагу на темі мучеництва. Вгорі на рамі зберігся напис: «Святий великомученик, страстотерпець, побідоносець, скоропомішник Георгій».

Особливість програми клейм цієї ікони – у певній незавершеності життєвої розповіді: відсутнє зображення страти Георгія. Гадають, що цим демонструється стійкість святого і підкреслюється героїчний характер образу.

Людмила КАРПЮК,
провідний науковий працівник
Музею волинської ікони

26 років тому

З нагоди чергової річниці трагедії на ЧАЕС у парафіях єпархії відбулися поминання загиблих і різні заходи.

24 квітня віце-канцлер протоієрей Олександр Безкорвайний на запрошення директора Волинського краєзнавчого музею Анатолія Силука побував на тематичному вечорі «Чорнобильська сльоза». Душпастир відслужив заупокійну літію, а в проповіді наголосив: «Для Бога немає мертвих, для Нього всі живі. Наш обов'язок молитися не тільки за загиблих на Чорнобильській АЕС, а й за тих причетних до цієї жахливої катастрофи, хто лишився живим».

26 квітня у Нововолинську декан протоієрей Стефан Фульмес звершив панахиду та освятив установлені цьогоріч плити з іменами постраждалих, які вже відійшли з цього світу. Разом з усіма молилися міській голова Віктор Сапожніков, інші представники влади та ліквідатори. «В історії українського народу цей день, мабуть, назавжди залишиться найсумнішим, адже техногенна катастрофа спричинила жахливу руйну, – зазначив у проповіді о. Стефан. – Вічна пам'ять тим, хто віддав своє життя за нас, а тим, хто залишився, нехай милосердний Господь дарує здоров'я і благословляє многими роками життя».

Того ж дня заупокійне богослужіння в Горохові очолював декан протоієрей Андрій Сидор. Спочилих пом'янули на Пагорбі слави перед пам'ятним знаком «Чорнобильський Спас Горохівський». У молитві взяли участь голова райдержадміністрації Жанна Савчук, голова районного осередку громадської організації «Союзу Чорнобиль Україна» Геннадій Кудря, ліквідатори та жителі міста.

У Ковелі, біля пам'ятника жертвам аварії на ЧАЕС, панахиду по загиблих відслужив декан протоієрей Анатолій Александрюк. Ушанувати пам'ять спочилих прийшли міський голова Олег Кіндер, голова Ковельського міського осередку «Союзу Чорнобиль Україна» Олена Чеханюк та голова благодійного фонду «Інваліди Чорнобиля» Володимир Ілюк, учні ЗОШ № 6.

Тримаймося міцно!

29 квітня, у Неділю жонка-мироносиць, намісник чоловічого монастиря Святого Миколая Чудотворця у с. Жидичин Ківерецького деканату ігумен Константин (Марченко) із братією по завершенні Літургії звершили хресний хід навколо обителі та відправили молебень «Стояння за віру».

Як зазначено на сайті Chernectvo.org, у проповіді о. Константин пояснив причини його проведення. Маємо велику необхідність задуматися над проблемами в державі з етикою, мораллю, з нашим ставленням до Православ'я. «Люди, які здатні аналізувати, помічають, що православних людей, та й загалом весь український народ, потрохи починають нищити. Не терором, а інформаційно, морально, духовно. Спочатку розколює Церкву – душу народу, потім стали споювати села, зруйновано медицину, армію, сьогодні дістались до освіти, де виховується наше майбутнє. На телебаченні вчать дітей агресії, ненависті. Освітняти не можуть устояти перед міністерськими циркулярами, які нищать те, що було добре». Ігумен Константин закликав усіх до щирої молитви, аби наступні покоління розвивалися духовно, не сиділи цілими днями в інтернеті, нічим більше не цікавлячись.

Також було зазначено, що тільки наші дії, наш приклад може щось змінити. Потрібно вмійти відстоювати нашу віру, вірити Православ'ю так, як жінки-мироносиці: не будиши покликани, але повіривши – щиро пішли за Христом. Також, як застереження, ігумен навів приклад старозавітного Хама: побачивши наготу свого батька Ноя, посміявся з цього, а брати – Сим і Яфет – зуміли прикрити батька, не побачити його сорому. «Не будьмо такими хамами щодо нашої Церкви, вміймо довіряти їй, вміймо не бачити людських помилок у Церкві, а шанувати Православ'я, як Сим і Яфет свого батька Ноя», – закликав ігумен Константин.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavja.lutsk.ua

ТОЧКА ЗОРУ

КОЛИ ТВОРИШ МИЛОСТИНЮ

Підходять вибори. Добродійників побільшало

Трапляються багаті люди – як у давнину, так і тепер, – котрі вболівають за ближніх «не до глибини душі, а до глибини кишені». Однак є ще чимало бізнесменів, які готові засвідчити свою благодійність хіба у День захисту дітей, на свято Миколая, під яке голосування, та й то в

присутності журналістів. Мабуть, давно не читали цей уривок із Євангелія: «Стережіться, не творіть милостині вашої перед людьми для того, щоб вони бачили вас: інакше не буде вам нагороди від Отця вашого Небесного. Отже, коли твориш милостиню, не сурми перед собою, як роблять лицеміри в синагогах і на вулицях, щоб прославляти їх люди» (Мф:6:1–2).

Якось перед черговими виборами в Рівному такий собі добродій, кандидат у депутати і бізнесмен узявся підготувати у школах дітей із мало-забезпечених сімей. Ті вже було звикли до дармової тарілки супу. Але одного дня прийшли до їдальні, а їм відмовили у сніданку, і кухарям довелося пояснювати особливість української благодійності: вибори закінчилися. Та добре, що хоча б напередодні виборів мешканці сиротинців мають нагоду отримати іграшку чи кульок цукерок.

Куди ж поділися справжні меценати, такі, як була родина Терещенків, яка спершу розбудувала Глухів – лікарні, школи, притулки, а потім узялася за Київ? Скажімо, без Терещенків не було б Національного художнього музею, київського Музею західного та східного мистецтва. Може, вони не знали, що музейна справа неприбуткова і від казино та ресторанів доходів більше? Я не кепкую: деякі ділові люди й справді сумніваються в адекватності тих, що стоять на сторожі духовності. Якось прийшов волинський поет до заможного депутата обласної ради і попросив грошей на видання збірки. Той, спасибі йому, виділив дешицю. Наступного ж разу допоміг літератору не грошима, а лише порадою: «Не займайся ти справою, яка не дає тобі прибутків!».

Колись благодійність була виключно Божим ділом і благодійники творили її не «під вибори». Серед них можна згадати гетьмана Івана Мазепу, який в Острозі своїм коштом відкрив Слов'яногрецьку школу, його послідовника князя Костянтина Острозького. Хтось подумає: то були інші часи. Можливо. Але нещодавно довідалася про Марію Фішер-Слиж. Ця дивовижна жінка, закинута долею за океан, не просто горить

любов'ю до України, а й багато працює, щоб земля її предків відродилася духовно. Вона фінансово підтримує всеукраїнський журнал для дітей «Соняшник». Щороку за кошти благодійниці купуються тисячі книг з історії України та нашої культури і надсилаються в Луганську, Донецьку, Дніпропетровську області, Одесу, Севастополь, Харків... Вона допомагає бібліотекам Криму в придбанні українських книг. Ще чимало коштів витрачає на патріотичне виховання молоді, зокрема, підтримуючи «Пласт» в Україні. Але ж вона також могла б свої заощадження віддати родичам, покласти на депозит чи просто жити у розкоші.

Уже більше п'яти років священники, пенсіонери, студенти Канади допомагають 162 сиротам, малозабезпеченим та інвалідам Луцька через благодійний фонд «Світ для дітей». Тонни подарунків не раз допомагали розвантажувати семінаристи. Вони не отримували за це жодної копійки, не запрошували пресу, просто допомагали і разом з дітьми молилися за благодійників.

Цього року – знову вибори. І знову то тут то там з'являються добродійники. Зрештою, це непогано. Але тим, хто згадав у ці дні про свій християнський обов'язок допомагати ближнім, варто не випускати з уваги заповідь Спасителя: «...коли твориш милостиню, не сурми перед собою...»

Лідія КЛИМЧУК

ЧЕРНЕЦТВО

ДО ПАРАГВАЮ ПОВЕЗУТЬ ВЕСНУ

Свято-Миколаївський чоловічий монастир у Жидичині має й без того багату і славу історію, а тут ще й сучасний літопис прикрашено неабияк: послав Господь у місцеву братію двох зарубіжних гостей – із Парагваю та Бразилії. Ігумен Димитрій та ієромонах Мойсей шукали прихистку задля переймання устрою та законів чернечого життя українського Православ'я. І ось неждано в інтернеті знайшли відеоролик про чоловічу обитель на Волині. Відразу зрозуміли: це саме те, що їм потрібно. Відшукали контакти, списалися з ігуменом Константином, – і ось уже майже рік як влилися у дружню родину місцевих ченців.

Мета розмови із чорноризцями з далекого зарубіжжя була про те, яких позитивних вражень почерпнули із України, а вийшло навпаки – з сумом вони згадали, що в кінці травня змушені будуть покинути ці благодатні місця. За десять місяців Мойсей та Димитрій навчилися і навчили своїх братів важливих життєвих премудростей. Димитрій поринув у світ іконописання і вже майже оформив іконстас жіночого монастиря Василя Великого в Луцьку, його рукою поправді водить Творець. Мойсей проявив себе у шитті церковного облачення: такого, як він, кравця і шевця годі й шукати! Все це для обох вельми потрібне. Бо приїхали сюди за перейманням неоціненного досвіду і навчання монастирського життя. Справа в тім, що у парагвайському містечку Урусупокай тамтешні пра-

вославні українці будують Стрітенський чоловічий монастир, і все чернече життя має розпочатися із втілення набутоків цих ченців, двох відряджених до України. Мойсей та Димитрій служитимуть разом, хоча до цього часу і були знайомими, проте перший жив у Бразилії (м. Апукарена), а другий – у Парагваї. Об'єднав їх українське Благочестя, хоча Мойсей раніше був римсько-католицьким монахом-бенедиктинцем, згодом прийняв Православ'я і став служити капеланом у місцевій в'язниці. Латиноамериканців в Україні цікавить усе – від церковної духовної літератури до одягу і храмового начиння. До від'їзду додому скупчилися серйозно. Тепер задумуються, чи не виникнуть проблеми на митниці, адже чиновникам невтямки, що там, у Парагваї, в українській православної колонії таких речей просто не дістати.

Ігумен Димитрій непогано володіє українською – мабуть, тому, що в його жилах тече кров прабабусі Марти, яка свого часу виїхала із рідної Станіславщини у пошуках кращої долі в Австрію, а потім Південну Америку. Правнук отримав у своїй уже рідній країні світське ім'я Фабрисіо, але мови не забув. Тут, на Волині вдосконалює її. Адже в Парагваї тільки молитви у храмі читаються українською, все інше життя – по-іспанськи. А тут – таке щебетливе роздолля!

Особливо сподобалися монахам прощі до Почаївської лаври, у древні храми Володимир та Зимно. Місцеві прихожани Свято-Миколаївського монастиря називають їх не інакше як «нашими парагвайцями», допомагають чим можуть. Всіх єднає молитва і прагнення вдосконалити духовний світ.

Брат Димитрій, добираючи потрібні слова, врешті поклав руку на серце і став називати імена людей, з якими їм особливо пощасливилось спілкуватись, – ієромонахом Никодимом, ігуменом Константином, митрополитом Михаїлом, Патріархом Філаретом...

Першого серпня у парагвайському містечку Урусупокай відбудеться урочисте освячення чоловічого Стрітенського монастиря. «Наші парагвайці» Димитрій та Мойсей залишаться нашими і там, у далекій країні, де свято бережуть і цінують щирі молитви, вимовлену українською мовою. Теплу, різнобарвну, багату і щирі волинську весну вони повежуть у своєму серці парафіянам на американський континент.

Віталій КЛИМЧУК
Світлина автора

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Завдяки вірним

7 квітня, на Благовіщення Пресвятої Богородиці, в Горохові, у храмі Вознесіння Господнього, настоятель протоієрей Андрій Сидор (горохівський декан) освятив ікони Діви Марії після реставрації, покриття ризи й різьби сусальним золотом. Із ним співслужив клірик парафії священник Валерій Братунь.

Звертаючись до присутніх, о. Андрій подякував парафіянам за розуміння і пожертви, адже завдяки їхнім старанням у храмі майже всі святині покриті сусальним золотом. Також душпастир побажав, щоб покров Пресвятої Богородиці й надалі оберігав Горохів, усіх його мешканців від усякого лиха й небезпеки.

Валерія ЛЕСЮК
Світлина з архіву протоієрея
Андрія Сидора

НАШІ ВИДИ НА МАЙБУТНЄ

У кожної людини є види на майбутнє. Якщо не реальні, то хоча б примарні. Навіть останній волоцюга і п'яниця, котрий не має, як то кажуть, ні кола ні двора, не може, хоча б іноді, не замислитись: що його чекає? Якщо не в цьому земному житті, де перспектив особливих, відверто ка-

якості нашого земного життя (в духовному вимірі). Якби кожна тверезомислячу людину запитати, де б вона хотіла перебувати вічність: із Богом у раю чи з дияволом в пеклі, – навряд чи зі ста людей знайдеться більше одного (та й то сатаніста), який вибрав би друге. Але навіщо ква-

жучи, в нього нема, то хоч би за смертним порогом. А кожна тверезомисляча людина тим більше не може не задумуватись про перспективи – свої чи своїх близьких. Де працювати? Як заробляти гроші? Куди їх вкладати? Як розподілити свій земний – такий нетривалий – час? Отож, усе зводиться, мабуть, до питання «Що робити?»

Кожен із нас колись помре і колись воскресне: «одні для життя вічного, інші на вічну наругу і посоромлення» (Дан. 12:2). Тож не обманюйтесь – якість нашого воскресіння залежить від

питися й до раю? Наша смерть така малореальна та віддалена річ (особливо в молоді роки), що, здається, її зовсім немає. Ще встигну!

Смерті дійсно немає (крім духовної). Є тільки перехід з одного виміру буття в інший, в інобуття, як мовив Гегель. Ще Паскаль з точки зору точного та чіткого розуму на початку свого науково-творчого шляху неспростовно довів, що людині, як він висловлювався, вигідно повірити у рай, пекло, Спасителя Христа. Бо виграш, навіть і з найменшою вірогідністю, настільки пе-

ревищує усі наші райдужні сподівання, а програш при цьому може бути таким жорстоко-неприємним, що цілком виправдано такі «поставити на віру в Бога» (це т.зв. парі Паскаля). Адже на кону, не забуваймо, наша вічність! А програш при цьому виборі («якщо Бога все-таки нема») – тільки праведне, добродієсне земне життя, бо Християнство ж не навчає зла.

Тож залишається актуальною так би мовити методика осягнення Царства Божого, яке, зі слів Ісуса, всередині нас, тобто у серці кожного з нас. Без сумніву, там є Царство Боже, де перебуває його Цар. Отож, без Ісуса Христа в своєму серці (внутрішній церкві) ми не перебуваємо в Царстві Божому, а отже, – і не в спасінні. Бо Царство це починається вже тут, на землі. Якщо людина ще тут не перебуває в ньому, не осягла його своїм серцем, розумом, душею, усім своїм єством, то як вона зможе перебувати в ньому за смертним порогом?! Абсолютний нонсенс! Тобто вище поставлене питання набирає трохи іншої форми: як зробити так, щоб Господь увійшов і постійно перебував у нашому серці? Адже заради цього, власне, Христос і перетерпів усі страждання та муки, ганьбу та жорстоку смерть на Голгофському хресті. Ми повинні чітко усвідомити, що тільки своїми гріхами, та пристрастями, та своїм марновірством перешкоджаємо стати Христу дійсно нашим Господом не тільки на словах, але й реально. Адже чи може Ісус бути нашим Царем поза нашим серцем? Ну, звичайно, що ні! Бо Він не зможе тоді нас змінити, відродити до нового життя. Тільки перебуваючи в нашому чистому серці, Христос може керувати нашими помислами, словами, ділами, волею, бажаннями, розумом, душею, невинно вести до спасіння, стати реальним Гос-

подом, Паном, Володарем, Монархом. Тільки тоді відкриваються для нас найпрекрасніші та найчудовіші духовно-тілесні перспективи: безгрішне небесно-земне життя (бо Христос живе в нас, а Він ніколи не грішить) – без задрощів, користолюбства, блудочинства, гордоців, сварливості, гнівливості, а натомість – життя з мудрістю, стриманістю, терпінням, смиренням, братолюбством, Любов'ю. Але це ж далеко ще не все. Не забуваймо, що на кону наша вічність! Тобто постійне перебування в мирі, радості, праведності, в Дусі Святій і тут, і там.

Тож поки не пізно, поки ще тілесно-тимчасова смерть не постукала в наші двері, якнайширше та якнайповніше відкриваймо наші серця для Єдиного та Найдорожчого, Найулюбленішого Господа Ісуса Христа, Котрий віддав усього Себе заради нашого спасіння. Запрошуймо Його до себе в гості. Хай оселяється Він Духом Святим у наші серця, наповнюючи їх Вірою, Надією та Любов'ю. Не виганяймо Ісуса своїми тимчасовими тілесними земними пристрастями, якими стелимо дорогу до нашого серця дияволу. Хай Бог воскресає у наших серцях і творить з нас нове творіння, нову людину. Не перешкоджаймо Йому, адже Він заплатив таку дорогу ціну! Ми всі викуплені від смерті, гріха та прокляття дорогоцінною Христовою кров'ю! Досить Йому висіти та страждати за наші гріхи на Голгофському хресті! Впускаймо, дорогі брати і сестри, нашого Царя в свої серця навіки-віків!

Це перспектива найголовніша, найсуттєвіша: хто перебуває з Христом, у Христі тут, на землі, той на Суд не воскресає. Адже Христос не може судити Самого Себе! Усвідомимо і не забуваймо – наше спасіння тільки у наших руках. Воістину Христос воскрес!

Священик Леонтій ТОЦЬКИЙ

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ЗНЕВАГА ЧИ ПОШАНА?

«На третій день було весілля в Кані Галилейській, і Мати Ісусова була там. Був також запрошений на весілля Ісус з учениками Його. Коли не вистачило вина, Мати Ісуса каже Йому: «Вина не мають». Ісус говорить їй: «Що Мені і Тобі, Жано? Ще не прийшов час Мій»» (Ін. 2:1–4)

Наш читач запитує, чи не чувається певна зневага у словах Спасителя, звернених до Матері? Чи, може, це неточний переклад?

Щоб добре розуміти Біблію, її мову, православні християни повинні звертатися до Свя-

того Передання – духовної спадщини, яка залишена нам від отців та вчителів Церкви. Вони як

Не розумієте деяких місць у Святому Письмі? Бажаєте ґрунтовних пояснень окремих цитат із Біблії? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1, (0332) 72-21-82, pres-sluzhba@ukr.net

АМВОН

ПРИТЧА ЖИТТЯ*

«...Ось вийшов сівач сіяти; і коли він сіяв, одне зерно впало при дорозі, і прилетіли птахи і поклювали його. Інше впало на місце кам'янисті, де небагато було землі, і скоро зійшло, бо земля була неглибока. Коли ж зійшло сонце, зів'яло і, оскільки не мало кореня, засохло. Інше впало в терня, і виростло терня і заглушило його; інше впало на добру землю і дало плід: одно в стократ, а друге в шістдесят, інше в тридцять разів. Хто має вуха слухати, нехай слухає!» (Мф. 13:3)

В ім'я Отця і Сина і Святого Духа!

Сьогодні, читаючи Євангеліє, задався питанням: чому ж, дійсно, Господь промовляв до людей притчами? Згадалося, що учні Його про це ж саме запитали, на що отримали відповідь: «То-

му що вам дано розуміти тайни Царства Небесного, а їм – не дано». Ці слова на часі й сьогодні. Адже Господь і нам дає пізнати таємниці Його. Йдеться про таємниці нашого життя, у якому крокуємо до Царства Небесного. Але чому ми живемо, як глухі, незрячі. Коли з нами чи з нашими рідними трапляється біда, тяжка хвороба, смерть, ми доходимо до панічного відчаю. Чому саме з нами?! Чому це допустив Господь?! Навіщо це?! Як бурхливі хвилі, постають безліч запитань, непорозуміння, протиріч. Тоді життя для нас – як суцільна незрозуміла притча. Ми уподібнюємось людям, від яких усе закрито завісою незнання. «Тому говорю їм притчами, що вони, дивлячись, не бачать, і слухаючи, не чують і не розуміють; і збувається над ними пророцтво

тих, бо не мала запасу вина на випадок продовження учти. Помітивши це, Матір Ісуса говорить Йому: «Вина не мають» (Ін. 2:3). Пресвята Діва сподівалася, що її Божественний Син введе бідних господарів зі скрутного становища. Але чому Вона розраховувала на Його чудотворну силу, коли Він доти не зробив жодного чуда і жив як проста Людина, будучи чужий лише гріху? Вона знала про призначення Свого Сина, Вона знала, що Його зачаття і народження було надприродним і що все Його життя було під особливою охороною Бога. Зберігаючи все це у серці Своєму (Лк. 2:19) і не відкриваючи нікому цієї таємниці, Вона не сумнівалася, що настане час, коли її Син виступить як Месія Христос, тому цілком віддалася волі Божій і спокійно чекала настання цього часу.

Але ось Вона довідалася, що новий пророк Іоан проголосив швидке пришестя Спасителя, що він відмовлявся хрестити її Сина, вважаючи себе негідним, що всенародно засвідчив – при Його Хрещенні бачив, як сходяв на Нього Дух Свя-

тий і чув голос із неба: «Це є Син Мій Улюблений, в Ньому Моє благовоління» (Мф. 3:17). Богоматір зрозуміла: вже настає очікуваний час. Перша після таких подій зустріч із Сином, розчулення перед Ним, радість, що час настає, бідність господарів шлюбного бенкету і щире співчуття їм – усе це спонукало Пресвяту Діву звернутися до Свого Сина з неприхованою впевненістю, що Він допоможе, що Він звершить чудо.

«Що Мені і Тобі, Жано? Ще не прийшов час Мій», – так відповів Ісус Своїй Матері. Слово жана вживалося у євреїв та інших народів Сходу навіть і тоді, коли зверталися до матері, і воно вважалося цілком шанобливим. Так само назвав Ісус Свою Матір, коли в страшних муках на хресті доручав її піклуванню улюбленого учня: «Жано! Це – син Твій» (Ін. 19:26), – коли виявив до Неї особливу дбайливість, особливу любов.

У тій відповіді Сама Діва чула не докір, не відмову, інакше не веліла б служителям: «Що скаже Він вам, те зробіть». Тобто Христос таки послухав Матір.

Із цього пояснення можемо зрозуміти, що Ісус аж ніяк не хотів образити чи принизити Богородицю. Тут справа лише в особливості давнього слововживання і буквальному перекладі.

Андрій ХРОМЯК
викладач Волинської православної богословської академії кандидат богословських наук

умиротворення, – у єднанні з Богом, спілкуючись із Ним, стоячи на молитві. Блаженні ми, бо знаємо Того, Хто вирішує і зціляє наші болі.

Дослухаючись такої науки, не живім, як незнаючі, а приступаймо до Нього у Сповіді, Причасті, в молитві. Щоб ми могли однодушно сказати з апостолом Павлом: «Тому я себе почувую добре в немочах, у кривдах, у нестатках, у гоніннях, в утисках за Христа, бо коли я немічний, тоді сильний» (2 Кор. 12:10).

Амінь.

Ієромонах Макарій (Дядюсь),
благочинний монастиря
Святителя Миколая Чудотворця
в с. Жидичин
Ківерецького деканату

* Проповідь опубліковано на сайті Chernetvo.org.

ТОЧКА ЗОРУ

ЯК БОРОТИСЯ ЗІ СПОКУСАМИ?

Кожна людина хоча б раз у житті задумувалась над тим, як уберегтись від тієї чи іншої спокуси і що то за підступність. Спробуємо поміркувати.

Спокуса – це схильність до недозволених, небажаних вчинків, хибних переконань, відхід від чогось правильного.

Якщо це недозволеність у чомусь, чому ж тоді ми кілька разів на день зіштовхуємося з лихими думками, а то й на ділі співпрацюємо з дияволом, виконуючи все жадливіші його забаганки?

Уся ця наша слабкість від того, що ми забули про жертвність – справжню, людську. Таку, яка угодна Богові. А жертва Богові – «це дух упокорений» (Пс. 50:19). Найперше, чого ми повинні навчитися, – це віддавати себе у жертву ближнім. Переступити через себе, викоринити своє «я», зректись власних інтересів та амбіцій на користь інших людей, узгоджуючи свої дії з волею Божою, бо «...вміє Господь рятувати побожних від спокуси» (2 Пт. 2:9).

Наша Церква – то не лише тицяння грошей комусь із жебраків, що професійно тупцяють коло храму. Насправді ж побожна людина повинна сама вишукувати когось потребуючого допомоги. То може бути й самотня сусідка з квартири навпроти, яка виживає, отримуючи мізерну пенсію; або це просто юнка з сільської місцевості, у котрої нема грошей на здобуття вищої освіти; або це просто безробітний, котрий втратив роботу з якоїсь поважної причини. Варіантів безліч. Головне, щоб нашою метою була дійсно допомога ближнім, а не власне збагачення чи самореклама.

Чи багаті ми, чи бідні, самотні чи одружені – всі можемо бути узалежені від земних благ, від світського успіху. Без подолання цієї залежності,

без віддання Богові головного, визначально-го місця у житті нам не подолати жодних випробувань, що рясно зводяться на нашому шляху.

Багатство, краса, задоволення, сила, влада, заздирство, слава, гордість – ось лишень невеликий перелік світських марнотних пріоритетів, що не підпускають нас бути ближчими до Бога.

Важко, піклуючись зовнішнім світом, навіть розгорнути найсокровенніший подарунок нашого Творця – Боже Слово, викладене у Біблії. А там сказано: «Прихили серце твоє до навчання і вуха твої – до розумних слів» (Притчі 23:12). Однак ми вже такі грішні, що кожного разу, силкуючись почитати Святе Письмо, потрапляємо у сіті диявольські, що проявляються у дзвінку по телефону, який до того півдня мовчав, або у дзвінку в двері, хоча нікого й не чекаєш. Може, то збіг, подумаєш. Ні, диявол радіє тому, що зміг нас перебити. А ми слабкі у вірі, й не маємо терпіння, вже й забуваємо, що хотіли наситити свою душу Божественною ласкою. Саме в цю мить уподібнюємося тим безбожникам, які очікують якогось дива та прикмет: всесвітнього потопа чи грандіозної пожежі, міркуючи, що тільки якесь горе може підштовхнути їх повірити у Бога. Але ж ми не атеїсти, ми віруючі люди. Нам не потрібно в житті жодних масштабних потрясінь, тим паче, що світ і так майже кожного дня або горить у вогні, або потерпає від повені, чи хитається від землетрусів. А скільки лиха поруч з нами! Скільки безпритульних, алкоголік, наркоманів! Їм усім потрібна підтримка, яка б проявлялась у наших молитвах. Залишаючи церкву, молитву, піст, Святе Письмо, ми теж уподібнюємося до них.

А якби пам'ятали життя святих угодників, то намагалися б наслідувати їх. Бо всі вони, щоб

наблизитись до Господа усім тілом та душею, упокорювали свої пристрасті та спокуси.

Нам здається, що ми настільки погрузили у гріховному трясовинні, наше життя затонуло у розпусті і що звідти нема вже вороття? Згадаймо преподобну Марію Єгипетську. Розпуснішою за неї, мабуть, не було. Усю свою молодість віддала вона у руки диявола, обгорнувшись його безсоромними тенетами, зваблюючи молодих юнаків та одружених чоловіків. Допоки одного разу не потрапила на свято Воздвиження Чесного і Животворчого Хреста. Проте в ту мить її мерзотні гріхи не пустили до храму. Лише тоді, коли щиро покалась у скоєному і попросила заступництва в Божій Матері, вона змогла увійти всередину храму. Керуючись вказівкою Матері Божої, 47 років прожила в пустелі, при тім 17 літ боролася з диявольськими підступами у вигляді різноманітних спокус.

Отож, не так і легко розпрощатися з блудним життям, але це можливо, бо «для Бога немає неможливої жодної речі» (Лк. 1:37). Повне упокорення своїх пристрастей, щире покаєння та молитва – ось та вузька стежечка, по якій можна дійти до спасіння.

Ми занадто багаті, щоб перейматися подібними хвилюваннями? Так, матеріально збагачені, однак духовно – бідні. Берімо приклад з Миколи-Святоші, який бувши Луцьким князем, усупереч волі братів й не зважаючи на незчисленні свої скарби, прийняв монаший постриг і смирився так, що ставив себе нижче всіх, виконуючи найчорнішу й найрутиннішу роботу. Маючи велику владу, був підвладний сам, бо «легше верблюдові пройти кризь вушко голки, ніж багатому увійти у Царство Небесне» (Мф. 19:24). Не маємо терпіння до ближніх своїх, драту-

ють діти? Смиріймо себе мовчанням та лагідністю до них.

Іти Ісусовими стежками важко, але можливо. Ніхто не говорив, що наслідувати Христа легко,

навіпаки, так і написано: «Усі, хто бажає жити в Христі, будуть гнані» (2 Тим. 3:12).

Тому, постійно пам'ятаючи про Царство Небесне та вічні муки, за допомогою посту, що упокорює плоть і молитви, що підносять душу, ми можемо перемогти свої пристрасті та спокуси. Адже Бог не допускає на людину напасти понад силу, щоб, бува, не знемоглася, а наче той господар, рабам міцним та могутнім доручає діла важкі та великі, а для немічних та слабких задумує малі та легкі.

Ось тому кожному з нас підвладна та справа, що зближуватиме нас із Господом нашим.

Валерія ЛЕСЮК

РАДИМО ПРИДБАТИ

Нові надходження

Цього місяця Видавничий відділ «Ключі» нашої єпархії знову потішив новинками.

Зокрема, вийшов друком молитовник «Зціли себе молитвою» (укладач – кандидат медичних наук Антон Мельник). Це збірка прохань про одужання: молитва в час хвороби «Господи Боже», молитва від пияцтва св. Іоана Кронштадського, молитва за хворого «Лікарю душ і тіл наших» тощо.

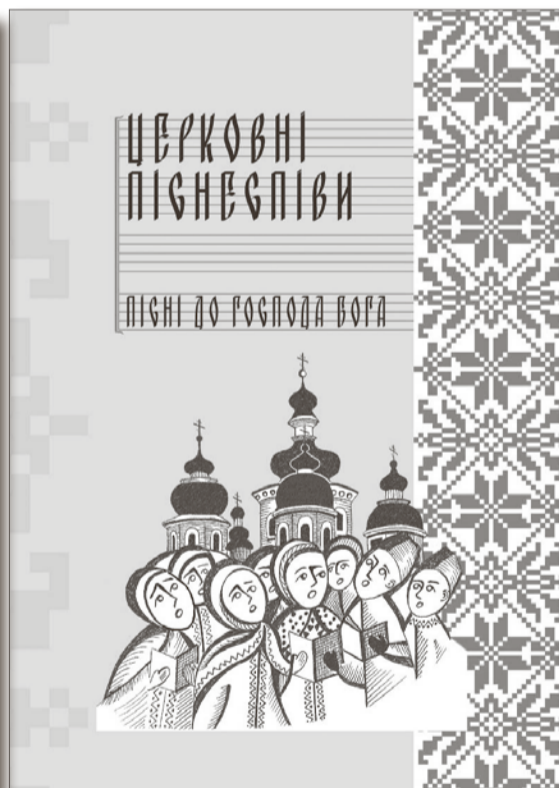
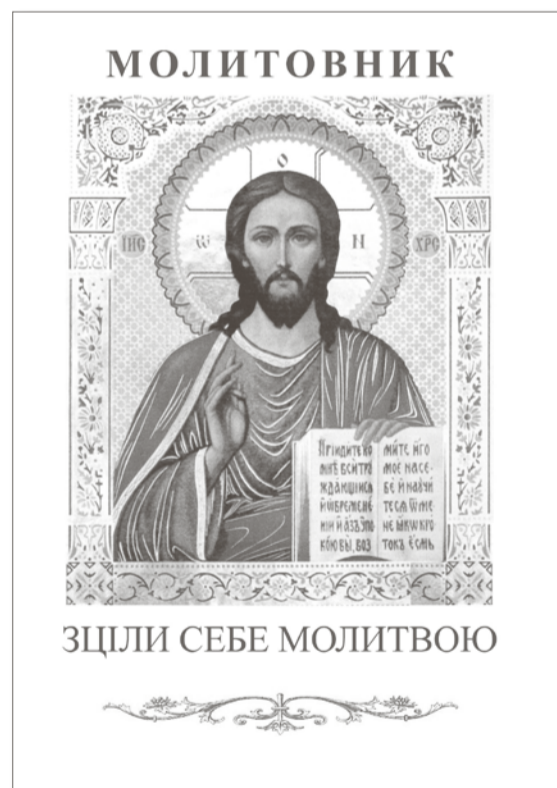
Ще одна новинка – збірка «Церковні піснеспіви» для прочан,

студентів духовних навчальних закладів, музичних училищ, хорів без супроводу, молитовно звернені до Господа, як оригінальні, так і перекладені. Адже з давніх-давен життя віруючої людини в час відпочинку чи праці, подорожі, у хвилини смутку чи радості супроводжується співом псалмів, духовних пісень.

Зацікавлює читача й нова серія праць Івана Огієнка (митрополита Іларіона) – українського вченого, громадського і церковного діяча, мовознавця. Його життя було неможливе без книги. Тож цією своєю любов'ю до друкованого слова він ділиться з нами у книгах: «Свята Почаївська Лавра», «Наша літературна мо-

ва», «Богдан Хмельницький», «Історія українського друкарства», «Слово про Ігорів похід», «Рятування України», «Українська Церква за час руїни (1657–1687)».

Бажаєте придбати чи взяти почитати ці книги? Цікавитесь іншою духовною літературою? Звертайтеся до книгарні видавництва «Ключі»: Луцьк, просп. Волі, 2 (біля юнацької бібліотеки), тел. 050-339-73-66, 067-570-57-97; запитуйте у храмах.

ЧЕРНЕЧА АПТЕЧКА

Поради за книгою «Повна енциклопедія православної монастирської медицини» базуються на методах лікування, що здавна побутують в обителях. Усі рецепти – досвід ченців-лікарів – великі прості й звичні. Однак закликаємо не займатися самолікуванням, адже будь-який дар природи по-різному діє на кожен організм. Перш ніж приймати той чи інший засіб, проконсультуйтеся з лікарем.

Хронічний тонзиліт

При хронічному запаленні мигдалин треба взяти свіже листя мати-й-мачухи, тричі вимити, подрібнити, віджати сік, додати порівну соку цибулі й червоного вина (або розбавленого коньяку: 1 столову ложку на ½ – 1 склянку води). Суміш поставити в холодильник, перед уживанням збовтати. Споживати тричі на день по столовій ложці, розвівши 3-ма столовими ложками води. Цей засіб надійніший, ніж

антибіотики, а кількість уживаного алкоголю мінімальна.

Змішати 1 частину липового цвіту й 2 частини дубової кори або 2 частини липового цвіту й 3 частини квітів ромашки. Заварити склянкою окропу 1 столову ложку суміші, потримати на слабкому вогні 4,5 хв, настояти годину й процідити. Полоскати горло, додавши у відвар меду.

Підготував Андрій ГНАТЮК

ХУДОЖНЄ СЛОВО

СКАРБ

Легенда розповідає, що високо в горах жив дракон. Він охороняв неоціненний скарб у печері. Бідний хлопець (а де ви бачили, щоб багатий змагався з драконом?) вирішив заволодіти скарбом. Але як? Убити дракона? Ввести в оману? Коли хлопець зайшов у печеру, йому стало моторошно. Дракон був величезним.

– Чого ти прийшов? – проревів дракон.
– Я... я хочу розбагатіти, – затинаючись, промовив хлопець.

– Добре, я дам тобі трохи грошей, але що ти даси мені? – проревів дракон.

– А що тобі потрібно? – уже сміливіше спитав хлопець.

– Я тисячу років живу в печері, мені сумно, віддай мені радість, – проревів дракон.

І хлопець віддав радість. Дуже швидко гроші закінчились, і юнак знову приходив до дракона та віддавав, віддавав... Безтурботність, кохання, дружбу, молодість. Усе віддавав хлопець за гроші. Він усе втратив, але став дуже-дуже багатим.

Легенда не розповідає, чим закінчилася ця історія. Одне знаємо достеменно: хлопець не радив тим грошам, які з'явилися у нього.

Ця легенда нічого не вчить?

Володимир ЛИТВИНЕНКО

ОФІЦІЙНО

Священника

Олега Дубенського звільнено від обов'язків настоятеля парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Муравище Ківерецького дек.

із зарахуванням поза штат епархії, а священника **Михайла Казанівського** призначено на цю посаду (укази № 28 від 3 квітня, № 32 від 8 травня 2012 р.).

Священника Віталія Купчинського заборонено в священнослужінні за недотримання догматів православної віри, сповідування єретичного вчення та порушення церковного уставу (указ № 30 від 24 квітня 2012 р.).

Протоіерею Тарасові Стефурі оголошено догану за порушення церковного уставу (указ № 31 від 26 квітня 2012 р.).

Любомльського дек., 21 червня – 30 років;
Сергієві Мазурику, завгоспові консисторії, 25 червня – 30 років.

Щиро вітаємо! Божого благословіння, міцного духовного й тілесного здоров'я та віляхких гараздів!

ВІТАННЯ

Храму Святої Трійці в с. Липини Луцького райдеку. – 10 років від освячення місця під будівництво;

протоіерею Вікторові Марчишаку, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Зелена Ковельського райдеку, 4 червня – 50 років;

священнику Григорієві Федоріву, настоятелю парафії Воздвиження Хреста Господнього в с. Шельвів та Святих Бориса й Гліба в с. Марковичі Локачинського дек., 5 червня – 35 років;

священнику Володимирові Удуду, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Воля Ковельська Ковельського райдеку, 11 червня – 30 років;
священнику Сергієві Ледвовку, настоятелю

парафії Святої Трійці в с. Тростянець Ківерецького дек., 12 червня – 30 років;

протоіерею Андрієві Закидальському, манастирському деканові, настоятелю парафії Святителя Миколая Чудотворця в Колках та Великомученика Юрія Переможця в с. Новоукраїнка, 13 червня – 10 років священничого служіння;

протоіерею Іванові Гіжицькому, настоятелю парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Колодежі Горохівського дек., 16 червня – 20 років священничого служіння;

протоіерею Сергієві Січкару, настоятелю парафії Вознесення Господнього в с. Оздів, Луцького райдеку, 16 червня – 15 років священничого служіння;

священнику Стефанові Трефлеру, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Пустомити Горохівського дек., 16 червня – 10 років священничого служіння;

ігумену Константиніві (Марченку), деканові монастирів епархії, наміснику монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек., 17 червня – 5 років священничого служіння;

священнику Назарові Бабію, капеланові обласної клінічної лікарні, 20 червня – 30 років;

священнику Тарасові Свистовичу, настоятелю парафії Мучеників Антонія, Йоана і Євстафія Литовських у с. Піща Шацького дек. та Воздвиження Хреста Господнього в с. Руда

ОГОЛОШЕННЯ

Запрошуємо до співпраці

Інформаційно-видавничий центр Волинської епархії Київського Патріархату організовує і веде діяльність у нашому краї відповідно до потреб Церкви, використовуючи різні види та форми поширення інформації. Центр здійснює загальне керівництво, координацію та взаємодію відділів: інформаційної служби, прес-служби, газети «Волинські єпархіальні відомості», сайту Pravoslavja.lutsk.ua, телестудії «Собор», радіостудії «Благо», видавничого відділу «Ключі».

Нема сумнівів: потреба в поширенні Слова Божого, слова Православної Церкви дуже велика, а женців, як завжди, на ниві інформаційного служіння – мало.

Тому запрошуємо долучитися до цієї важливої праці **православних волинян-добровольців**

– **журналістів, блогерів, редакторів, фотографів, відеооператорів, інших працівників ЗМІ, перекладачів, розповсюджувачів газет і книг**, які мають бажання і хоч невелику можливість бути апостолами XXI століття. Зголошуйтеся: за тел. (0332) 72-21-82, моб. (050) 661-56-68, ел. поштою – pres-sluzhba@ukr.net.

***

У Луцьку, на просп. Волі, 2 працює **єпархіальний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати все церковне начиння, ікони, священничий одяг, тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

Слухайте самі, радьте іншим!

Щонеділі о 7.30 – православна передача «Благо» на радіостанції «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

Автор і ведучий протоіерей Віктор Пушко пропонує розповіді про свята й тлумачення недільних євангельських читань (рубрика «Слово душпастиря»), спілкування зі священнослужителями та мирянами на актуальні теми («Варто дослухатись»), а також церковні вісті, анонси тощо.

Відеоканал нашої єпархії

На сайті Youtube.com діє відеоканал «Православ'я Волині». Тут уже є і надалі регулярно розміщуватимуться репортажі, передачі, фільми та інші відеоматеріали насамперед про діяльність Київського Патріархату в нашому краї, створені єпархіальною телестудією «Собор», Волинською обласною державною телерадіокомпанією, іншими телевізійниками, аматорами. Одразу потрапити на відеоканал можна за адресою: Youtube.com/PravoslavviaVolyni.

ПАЛОМНИЦТВА

20 травня – до святинь Львова. Зголошуватися до 19 травня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 150 грн.

22 травня – до святинь Рівненської: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мирооточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гльчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 21-го. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 80 грн.

27 травня – до святинь Ченстохови (Польща). Зголошуватися до 10 травня.

4–10 червня – до святинь Росії. Зголошуватися до 20 травня.

10 червня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися до 8 червня. Виїзд – 9 червня о 23.30. Повернення – 10 червня о 23.30. Вартість поїздки 220 грн.

14 червня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіїв-

ський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 12 червня. Виїзд – 13 червня о 23.30. Повернення – 14 червня о 23.30. Вартість поїздки 230 грн.

17 червня – до Берестечка з нагоди відпустового свята та чергової річниці Берестецької битви (Патріарша Літургія за участю митрополита Михаїла). Зголошуватися до 16 червня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 65 грн.

18–30 червня, 1–13, 15–27 липня, 29 липня – 10 серпня, 12–24 серпня, 26 серпня – 7 вересня – до святинь Криму: Бахчисарай (Успенський монастир, Качі-Кальйон-Печерний монастир), Севастополь (Херсонес, Володимирська церква, Георгіївський монастир, Новоспаский скит, Інкерманський монастир), Сімферополь (архієрейська Літургія в кафедральному соборі Рівноапостольних Володимира й Ольги, Троїцький монастир, Петро-

Павлівський собор, Свято-Троїцький собор – мощі Луки, каплиця Єлени й Константина), Топловський монастир. Зголошуватися не пізніше як за тиждень до першого дня паломництва. Виїзд о 12.00. Вартість (проїзд, проживання та екскурсії): 1500 грн у приватному секторі, 1700 грн – на квартирах; дітей дошкільного віку – 1000 грн.

21–27 червня – до святинь Санкт-Петербурга (Росія). Зголошуватися до 10 червня.

28 червня – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися до 27 червня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 75 грн.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк: ПрАТ «Волинська обласна друкарня»

Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 2245. Наклад 3600 пр. Передплатний індекс 91241

Редакція

Андрій ГНАТЮК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), Віталій КЛІМЧУК (в. о. відповідального секретаря), протоіерей Віталій СОБКО, Валерія ЛЕСЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsystoriia@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00. Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія

Канцлер – протоіерей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоіерей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00
Секретар Галина МЕЛЬНИК. Тел./факс (0332) 72-44-64

Інформаційно-видавничий центр

Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоіерей Віталій СОБКО.
Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@sluzhba@ukr.net
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – pres-sluzhba@ukr.net

Сайт Pravoslavja.lutsk.ua – info@pravoslavja.lutsk.ua
Газета «Волинські єпархіальні відомості» – vuyev@ukr.net
Телестудія «Собор» – головний редактор Андрій ГНАТЮК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоіерей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net
Видавничий відділ «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net

Капеланська служба

Старший капелан – протоіерей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоіерей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Осанна»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00.
Social-sluzhba@ukr.net